

Daugavpils būvniecības tehnikums

Mācību priekšmets: **Sabiedrības un cilvēka drošība**
Specialitāte: **Apdares darbu tehniks**
1. kurss

Darba vides riska faktori

Metodiskā izstrādne

Autore: Aina Bluka

IPĪV DAGDA
2022

ANOTĀCIJA

Darba tēma: darba vides riska faktori, autore: Aina Bluka.

Sasniedzamais rezultāts: izprot darba vides riska faktoru sadalījumu, spēj izvērtēt un piedāvāt preventīvus pasākumus riska mazināšanai vai novēršanai.

Mērķauditorija: Apdares darbu tehniķis, 1. kurss

Metodiskās izstrādes praktiskais pielietojums: mācību priekšmeta "Sabiedrības un cilvēka drošība" ietvaros, stundas tēmai – darba vides riski.

Metodiskās izstrādes aktualitāte/novitāte: prezentācija ir aktuāla ne tikai šī priekšmeta ietvaros, to var izmantot arī audzināšanas stundās, lai atgādināt izglītojamajiem par darba drošību ikdienā.

Kas ir darba vides riski?

- ❑ Darba aizsardzības likums nosaka, ka darba vides riski ir varbūtība, ka nodarbināto drošībai vai veselībai darba vidē var rasties kaitējums, un šā kaitējuma iespējamā smaguma pakāpe.
- ❑ Katrā darba vietā var identificēt darba vides riskus. Tie var būt dažādi un ar atšķirīgu smagumu pakāpi. Tie var ietekmēt darbinieku veselību un darbaspējas, kā arī radīt zaudējumus uzņēmumam. Ja tiek savlaicīgi atklāti esošie riski darba vietā un veikti nepieciešamie darba aizsardzības pasākumi to novēršanai vai samazināšanai, tad:
 1. samazinās nelaimes gadījumi darbā un arodsaslimšanu rašanās iespēja līdz ar to samazinās zaudētās darba dienas un zaudētie ienākumi;
 2. palielinās darbinieku apmierinātība;
 3. paaugstinās veiktā darba efektivitāte;
 4. uzlabojas darba kvalitāte;
 5. veidojas pozitīvs uzņēmuma tēls.

Kādi darba vides riski pastāv?

KĪMISKIE

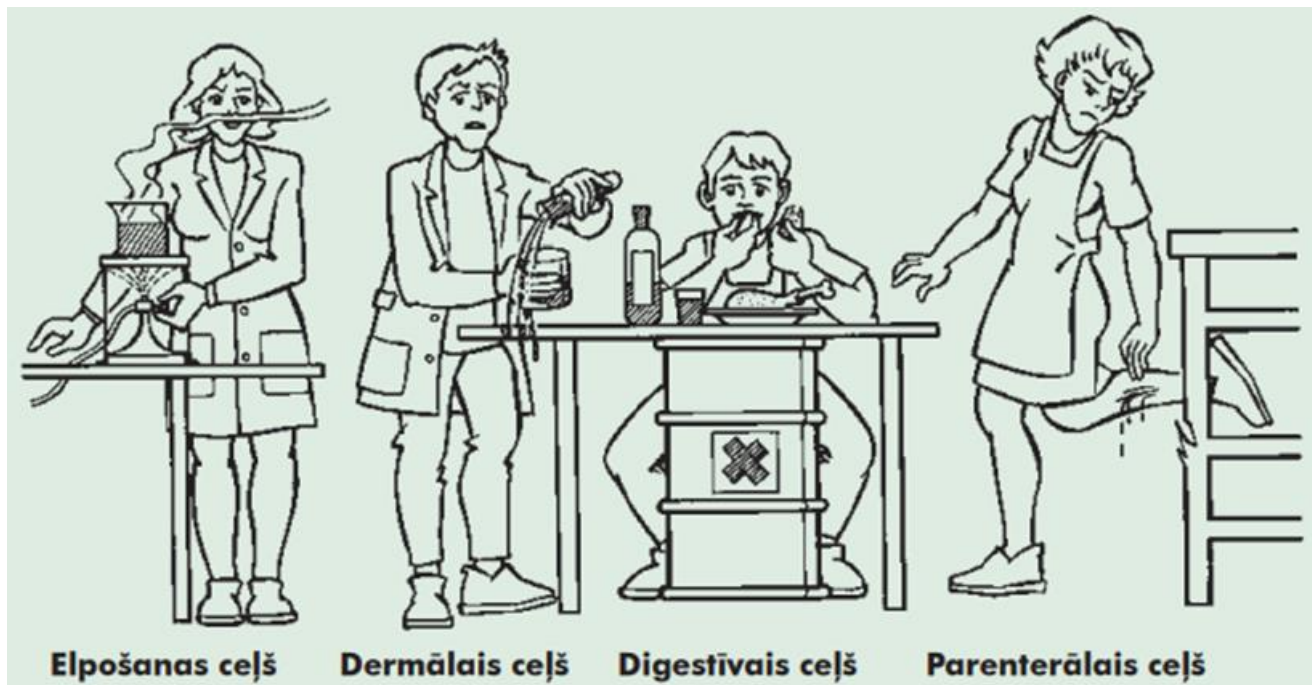
- kodīgās vielas
- kairinošās vielas
- smacējošās vielas
- koncerogēnās vielas
- aerosoli un putekļi
- organiskie šķīdinātāji
- ķīmiskie elementi un to savienojumi ar toksisku iedarbību u.c

BIOLOĢISKIE

- sēnes
- baktērijas
- vīrusi u.c.

Bioloģisko un ķīmisko vielu nokļūšana organismā

ieelpošana

uzsūcoties caur ādu

caur gremošanas traktu

caur brūci vai injekciju veidā

Kādi darba vides riski pastāv?

FIZIKĀLIE

- mikroklimats
- troksnis
- ultraskaņa
- infraskaņa
- vibrācija
- elektriskā strāva
- statiskā elektrība
- apgaismojums
- ultravioletais starojums
- infrasarkanais starojums
- lāzeru starojums
- elektromagnētiskie lauki
- jonizējošais starojums
- augsts un zems spiediens

Kādi darba vides riski pastāv?

PSIHOSOCIĀLIE UN ORGANIZĀTORISKIE

- darba estētika
- stress darbā
- veselības veicināšanas preventīvie pasākumi

MEHĀNISKIE

- kustībā esošie mehānismi, transportieri, celtņi u.c.

ERGONOMISKIE

- smaguma celšana un pārvietošana
- darba monotonija
- darba slodze
- darba spriedze
- biomehānikas un atropometrijas pamati u.c.

Apskatīsim dažādu profesiju pārstāvju darba vides riska faktorus.

Darba vides riski **pavāram**:

- Elektrotraumas;
- Sprādzienbīstamība un ugunsbīstamība;
- Asu un rotējošu virtuves iekārtu izmantošana;
- Fiziskas pārslodze.

Filmā ir parādīti svarīgākie **preventīvie** pasākumi, kas jāveic konkrēto riska faktoru novēršanai vai samazināšanai:

- <https://www.youtube.com/watch?v=Of1vjWFOHtk>

Darba vides riski **apkopējai**:

- Neatbilstošais apgaismojums;
- Nesabalansēta darba slodze;
- Nepiemērots darba apģērbs;
- Ķīmiskās vielas;

Filmā ir parādīti svarīgākie **preventīvie** pasākumi, kas jāveic konkrēto riska faktoru novēršanai vai samazināšanai:

- <https://www.youtube.com/watch?v=xfp9MkfHg9o>

Darba vides riski **būvniecībā**:

- Darbs augstumā, darbs ar aprīkojumu;
- Nepiemērots mikroklimats un nelabvēlīgi laika apstākļi;
- Troksnis;
- Putekļi;
- Smagu materiālu pārvietošana;
- Saspringti termiņi, pārāk liela darba slodze.

Filmā ir parādīti svarīgākie **preventīvie** pasākumi, kas jāveic konkrēto riska faktoru novēršanai vai samazināšanai:

- <https://www.youtube.com/watch?v=WjRW54OmfRA>

Darba vides riski **skolotājiem**:

- Sēdošs darba veids;
- Emocionālā pārslodze;
- Troksnis;
- Ergonomika.

Filmā ir parādīti svarīgākie **preventīvie** pasākumi, kas jāveic konkrēto riska faktoru novēršanai vai samazināšanai:

- <https://www.youtube.com/watch?v=7MUZsv3pjy0>

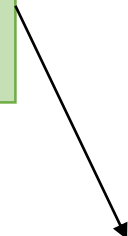
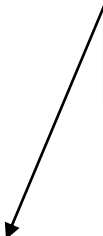
Darba vides risku novērtēšana

process, kura ietvaros regulāri tiek pārbaudītas darba vietas, kurā izlemj, kādi riska faktori rada vai var radīt risku nodarbināto veselībai

izvērtē riska iestāšanās varbūtību

Izvērtē riska seku smaguma pakāpi, līmeni

veic darba aizsardzības pasākumus risku novēršanai vai samazināšanai

MK noteikumi Nr. 660 nosaka, ka darba devējs ne retāk kā reizi gadā plāno darba vides iekšējo uzraudzību, lemjot par darba aizsardzības jautājumu organizēšanu uzņēmumā, darba aizsardzībai nepieciešamajiem resursiem, atbildīgajām personām un citiem ar darba vides iekšējo uzraudzību saistītajiem jautājumiem.

Risku novērtēšana ir process, kura laikā tiek izvērtēti riski darbinieku drošībai un veselības aizsardzībai, ko rada darba vides faktori darbavietā.

Risku novērtēšana ir sistemātiska visu darba aspektu analīze, lai noteiktu:

- vai risku var novērst;
- vai risku var novērst; un, ja to nevar novērst-
- kādi ir vai kādiem vajadzētu būt profilakses un aizsardzības pasākumiem, lai riskus varētu kontrolēt.

PATSTĀVĪGAIS DARBS

Jūsu uzdevums izvērtēt kāds riska faktors tiek minēts un izdomāt preventīvus pasākumus turpmāk nosauktajiem riska faktoriem.

Riska faktora veids	Risks	Preventīvais pasākums
	Mikroklimats (paaugstināta vai pazemināta temperatūra);	
	Redzes sasprindzinājums, strādājot ar datoru;	
	Darbs stresa situācijā;	
	Putekļi;	
	Mikrotraumas.	

Riska faktora veids	Risks	Preventīvais pasākums
Fizikālais faktors	Mikroklimats (paaugstināta vai pazemināta temperatūra)	• Organizēt darbus, nodrošinot pārtraukumus un atpūtas pauzes; • Ierīkot ventilāciju vai gaisa kondicionieri; • Nodrošināt nodarbinātos ar dzeramo ūdeni.
Ergonomiskais faktors	Redzes sasprindzinājums, strādājot ar datoru	• Pareizi ierīkot darba vietu, ievērojot monitora attālumu no acīm; • Organizēt darbus, nodrošinot pārtraukumus un atpūtas pauzes; • Nodarbināto obligātā veselības pārbaude.
Psiholoģiskie un emocionālie faktori	Darbs stresa situācijā	• Organizēt regulāras nodarbināto sapulces; • Veikt nodarbināto instruktāžu un apmācību darba drošībā, iekļaujot informāciju arī par relaksācijas vingrojumiem.
Ķīmiskie faktori	Putekļi	• Ierīkot ventilāciju, veikt ventilācijas sistēmas renovāciju; • Veikt mērījumus, lai noteiktu ķīmisko vielu koncentrāciju darba vides gaisā.
Mehāniskie faktori	Mikrotraumas	• Veikt nodarbināto apmācību un instruktāžu darba drošības jautājumos, t.sk. ar darba aparatūru un iekārtām; • Sekot telpu, grīdu kārtībai un tīrībai, lai nevarētu aizķerties un paslīdēt; • Nodrošināt darba vietu ar pirmās palīdzības aptieciņu.

Jautājumi. Komentāri. Ieteikumi.

Video: VAI TAVA DARBA VIDE IR DROŠA?

<https://www.facebook.com/darbainspekcija/videos/2160801434011649/>

